

Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka.

Odział Rękopisów

Zespół (fond) 4

ZBIÓR RĘKOPISÓW BIBLIOTEKI BAWOROWSKICH

Dział 1

1547. Listy pisane do Wiktora hr. Baworowskiego z lat 1835-1893.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Лстук: 1-2

LXXV

Szlachtowski Jan

ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім.
В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

69/98
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

ФОНД 4 (Бав.)

ОПИС 1

ОД. ЗБ. 1547/LXXVI

Kochany Panie Ignacy!

Bardzo Ci jestem wdzięczny, żeś jesteś tak
dobrym i trwodziś się, donosząc mi o zamysłach
i zyczeniach p. hrabiego Naworskiego; któ-
rym serce pragnęłoby zadość uczynić o ile
siły moje na to starczyłyby. Ale ponieważ
przedsięwzięciem podobnym serce radłoby być
urzędnym i przypatrując się zdaleka wzro-
szemu postępowaniu pana Hrabiego w przepro-
wadzaniu tak szlachetnych zamiarów, spodziewam
się, że nie weźmie mi za złe, iż niechciałbym
aby się od razu, i nie znając mię osobiście, wia-
zał do mnie stule. Pradłoby dla tego, aby mię
wprzód poznać wśród wyznań, które mi chce po-
wieścić, abym jakiś czas był z nim razem, nim
wreszcie w stosunek stą, mający wyznać

współw na Jego przedsięwzięcie, abyśmy
się rozumieli dobrze do tego dzieła, co
osiągnąć mamy; bo przyjmując obowiązek
zapieżenia się biblioteką i naukowemi pracami
z bibliotekarstwem połączeniemi, wiem, iż
pośród zwykłych prac bibliotecznych, miałbym
się podjąć być niejako tłumaczem Jego chęci,
i pomagać Mu do wyrezywnienia Jego celu.
Jaki ten cel, jaki ku temu środki na dziś
obrane, jaka dajność w przyszłości wytknięta,
to mi jest rzeczą jednej chwili, ani w dniach
kilku dać się rozwiniąć; na to trzeba być jakimś
czas razem, udzielać sobie wzajemnie myśli, przy
pracy samej najwydatniej wymierzających się.

Z tego powodu nie mogę, dziś przynajmniej
rzucić bezwarunkowo pasażę którą piastuję,
jakkalmiś takowa mi odpowiada mojemu
uspokojeniu i zamierzaniu serdeczemu w nau-
kach, którym młodości mają poświęcić.

Chciej więc Tamn Szlachetnym zasnąć,

że galeń jestem za przybyciem Jego do
 Lwowa, stanie się na jego werwanie, starać
 się, jeżeli się na to zgodzi, przejąć się myśla
 jego, wreszcie zajmie się tymczasem, chociaż
 nie użytkownie Jego bibliotekę, a w razie, gdy
 by uwiad, że Go Dobrze rozumiam, go śmiałym
 najai w state z nim stosunki. Innych trudności
 spadniom się z mojej strony nie będzie, a wstokę
 jaka Dui proponuje co do starego wejścia w sto
 swotki, nakazuje mi takie proponować i roz
 waga i sumienie.

Polecam się teraz Twój przyjacini i zastaję
 nawzajem Twoim prawdziwym przyjacielem i
 stugą

24 września 1856

J. Selachowski

Pani Twój raz odwiedzi moje uszanowanie. —

Wielmożnościemu Amu Włomu

Ignacemu Jabielkiewiczemu

Wielmożnościemu Samemu i Dubnowiczemu

Pracowa

z Mikulczycami

z Łoszczynowicami

D^{ca} Jan Schuckroff, a Ktorego na
bibliotekara v^o Starobem.
a Ktery p^otem Klad^o superkasu D.
80000 fl.

Nie ma biblioteki której zakres niebyłby ograniczony. Biblioteki najznamow.
 nijsze jakimi sa paryska i brytyjskiego Museum przecie sama miejscowosc
 i zasobami pieniszynemi w koncu zas potrzebami literackimi tych którzy
 z nich korzystaja, sa ograniczone. Ale glosna roznica jaka zachodzi miedzy
 bibliotekami pod wzgledem ich zarzadu jest ta, ze jedne sa publiczne inne
 prywatne. Ten wzglad tylko bede mial przed wzgledem, bo on glosnie wplywa
 na stanowisko i obowiazki bibliotekarsze. Zakres dzialania bibliotekarsza
 miedzy tej roznicy miedzy publicznosci a prywatnymi bibliotekami jest i
 musi byc bardzo rozmaity. Biblioteki publiczne przeznaczone do wzgladu
 publicznosci podlegaja konieznie w stosunkach naszymi dozrowi. rzadu, a
 drugiej strony, majac cel jasno wyznaczony, wskazany prawami lub statutami
 swoja oraz wyznaczona zarzady zarzadu, zamiste ad celu biblioteki, a biblio.
 tekarsze w takich bibliotekach bedac wykonawca tych praw lub statutow, na
 nich czynnosci swoja opiera, i w granicach prawami temi opisanymi, zarzadzajac
 biblioteka, to jest: utrzymuje biblioteka w porzadku, nabywa ksiazki nowe,
 zmienia lub sprzedaje duplikaty, odpowiada na zapytania nauko.
 we i zdaje sprawy z czynnosci swoich wstawnicy publicznosci. —
 Nie wszystkich bibliotek publicznych naczelnicy maja jednak jednakoze obowiazki.
 Zakladu Opatwinski naczelnik majacy pod zarzadem swaim prace biblioteki inne
 jemu zbioru n.p. muzeum, rycin, obrazow, i inne osobliwosci, majacy obowiazki
 wydawac pismu czasowe, narowny dla tego przez Opatwinski dyrektora,
 tem, ma tez obszerniejszy zakres dzialania i wieksze obowiazki.

Inaczej ma sie rzecz z bibliotekami prywatnymi, ktore tem glosnie roznia sie od
 publicznych, ze wzgladnich nie jest publiczny i jedynie dozwolony tym osobom,
 ktorym wstawnicy korzystaj z nich pozwali. Nie majac w obec publicznosci
 zadnych obowiazkow, do ktorychby sie publicznosci z prawa niejako admatat mogla,
 wewnetrzny ten zarzad ich takze wyznacznie ad mali wstawnicych zakresy. Nawno
 mu porzadek mniej zachowac jakli jemu sie podobaj; wy potrzebujacy waga literat.
 w niej znajdzie, co mu potrzeba, czyli znajdzie prozki i tamto znajdzie wszystko

Le co biblioteka prywatna co do przedmiotu jego poszukiwania posiada, o to
nie wolno nikomu ^{nie} ~~zabierać~~ ^{ustępować} i jedynie uprzejmości właściciela winien to, ^{czego} ~~co~~ mu
korzystać pozwoli. Do biblioteki publicznej każdy przechodzi z prawem swobodnym
używać, wymagania, aby był obstrzyżonym szablonem i myślenie
ma prawo iść z uwzględnieniem na długosć czasu istnienia biblioteki; katalogów
najdokładniejszych, nie szukając ustnej informacji bibliotekarza tylko w
razach wątpliwych. —

Biblioteka Samorządowa ma być biblioteką stałą, ale czy publiczną czyli
stałą prywatną? Od tego zależy zakres działania bibliotekarza. Jeżeli tylko
ma być kiedyś ^{publiczną} ^{kabinek}, wypada ją już przy jej zakładaniu w tym duchu i w tym
kierunku zbierać i urządzić tak równomiernie jak i w całości. Latorożni
chcący mieć chęć najstarszą rezygnując tego, że cel biblioteki, mającej istnieć
wiecznie, o ile to jest w ^{nieuniknionym} ^{stanie} ^{istnienia} ^{istnienia}, pominiem za życia swego nie tylko istnienie
jej ^{ale} i ^{zycie} to jest ^{czynności} jej ^{zabezpieczenie}, ^{to} ^{jest} ^z ^{powołaniem} ^{czar}
wprawdzać ją ^{jak} ^{ma} ^{być} ^w ^{bibliotece} ^{publicznej} ^{zachowywanej}, ^{utworze} ^{za},
razem ^{tak}, ^{jakim} ^{pozwoleniem} ^{być} ^{raz} ^{na} ^{zawsze}, ^{myśl}, ^{nowy} ^{zmiany}, ^{które} ^{obowiązuje}
celem ^{nie} ^{okazywać} ^{bedzie} ^{jako} ^{potrzebne} ⁱ ^{wyjątkowe} ⁱ ^{pragnie} ^{trywać} ^{się} ^{zycie}
rozwijajacemu się, ze stanowiska nie utracić, ale ^{znowy}, ^{oceni} ^{znowy}
nosić ^{smaj} ^{smaj} ^{bibliotece}, ^{jakby} ^{ogarniając} ^{określenie} ^{przetwoić}, ^w ^{której} ^{jego} ^{dozwolenie}
kiedyś ⁿⁱ ^{stanie}, ^{kiedy} ^{utwor} ^{jego} ^{musi} ^{przejść} ^w ^{reze} ^{ludzi}, ^{który} ⁿⁱ ^{skazy}
obce ^{powierzono}. Zarząd ten da się tak utworzyć, porównując ^{ad} ^{statyck} ⁱ ^{pony}
ale z ^{powołaniem} ^{skromnych} ^{rozmiarów}, ^{które} ^w ^{miar} ^{przychylnych} ^{zasad} ⁱ ⁱⁿⁿ,
zaima się ^{zbiorem} ^w ^{nie} ^{wiecej} ^{rozszerzać} ^{można}, ^{zawsze} ^{jednak} ^w ^{duchu} ^{raz} ^{po}
stanowionego celu i ^{zakończ} ^{akcją}.

Z tego co powiedziano wynika, że obowiązek bibliotekarza, z dodatkami tych,
które w skutek umowy ustnej jako obowiązek szeregowe bibliotekarza
biblioteki Samorządowej miały do wypełnienia. Przedemerytującym jednak
uprzedzić mu, że punkta, które tu określić można się do obowiązków
bibliotekarza w bibliotece publicznej albo mającej być kiedyś publiczną, w
której obowiązek bibliotekarza przyjął, to jest w bibliotece mającej
zasady zarządu mniej wyłączone, służyć i co do istoty nie zmienić, a czy to przy

watny biblioteczce zarządu nigdy bym się nie podejmował. —

Odniesieniem biblioteczka jest:

- 1) Zatrzyje i mykonieczny katalogi rękopisów i ksiąg drukowanych, takich, jakie w miarę rozwijania się czynności biblioteki i jej przynależności, a zwłaszcza ze względu na korzystanie z niej uczonych a wreszcie i publi-
cności są potrzebnymi. —
- 2) Wyponać rękopisma i książki pojedyncze lub mate chiroski wartością
100 Lw. M. k. nie przewyższając x przeznaczoną na ten cel funduszu
rocznego 500 Lw. M. k. x których po skonczonym roku najdalej do
końca stycznia ma stozje rachunek wtasciucielowi. [Kiedys przed publicznoscią].
- 3) Winiac duplikaty za inne dzieła, nigdy jednak duplikatów nie przela.
wac, myjawszy, za zgoda wtasciucielu. — [Kiedys i to pramo stuzje musi
bibliotekarzowi, lecz tylko przez ankuye publiczna]. —
- 4) Wstep do biblioteki za klony wtasci' rzeczy ma bibliotekarz, nie oswa-
lony, tylko wtasciucielowi i temu kogo on lub bibliotekarz wprowadzi. —
Wskazanie kiere wtasciuciel umiadamiaje o tem biblioteka, klony to czyni, imo aby tylko za zwmersom.
[Jeżeli biblioteka kiere kiedys publiczna los samo, myjawszy czytelnik, dla
publicznosci bez wziminy przystepny]. —
- 5) Bibliotekarz prowadzi korespondencye naukową o ile ta z obowiazkow
u punktach poprudnich lub naukowych wyliczonych myptywa. Do niego
wiece wtasciuciel ad seta zgadzajacych się, klonym bibliotekarz z repu-
waznienia wtasciucielu odpowiaa i sprawy astatecznie x atawia.
[Do wtasciucielu jako swala, smoja tylko ograniczonego zgadzajacy
się maja miokore ni roinne preternye; bibliotekarz, majny fundusze
state, ograniczone x klonych ma w kwion stozje rachunek].
- 6) Wtasciuciel moze sobie skroscili osobny budzet na nabytki nadwymczajne,
przy klonych, wchadzane w układy, ma prawo zaiadać ad bibliotekarza
zdania ustnie lub pisemnie; układy o nabytek przez wtasciucielu rozpoz-
tych bibliotekarz nie jest ukamiarzym dalej prowadzić; jego ukamiarzym
jost nabytek przez wtasciucielu już arakiony, przyjac i w stanie w jakim
go otrzymat edac' sprawy dukradna. —

4) Bibliotekarz obowiązany jest wydawać drukim dzieła, których treść i forma również jak i czas wydawania, jego zdaniem porostawione są, jako warunki jedynie stulecia 1) aby również przynajmniej jedno 20 arkuszone dzieło wydał czyli to skromne, czyli jednego autora 2) aby w dziele tem komiecznie znajdowała się raz do roku przynajmniej wiadomość o bibliotece Nawarrońskiej abnaja miająca z jej stanem, (który oczywiście po swym czasie dopiero dostradnie będzie mógł być skróconym) uwrotno i czynnością. Do takiego dzieła również może być przystawiony spis rękopisów i druków (mających takie które uważa się za najdziej z przerys państwowych muza być zamilosone), spis esabliwici dawniejzych lub nowo nabytych. W dziełach podobnych mają miejsce rozprawy naukowe również jak i utwory literatury pięknej również warłosi i artystyczna majate. Na Druck podobnych Druck mynawara utasiciu również 500 Rn M. K.; na honoraria za rozprawy 300 Rn M. K. z których to piniędzy, również jak i ze sprzedaj Druck tym sposobem wydanych bibliotekarz także z końcem stycznia każdego roku składa utasiciu w rachunek z roku ubiegłego. —

8. Do pomocy dodaje się bibliotekarzami piórz z równa ptaca 400 Rn M. K. którego z 3 przez bibliotekarsa proponowanych wybiera utasiciu. Pisarz zostaje pod zarządem bibliotekarsa i przez niego może być oddalony. Jeżeliby się z czasem okazała potrzeba przyjęcia etatowego z wykorzystaniem do biblioteki potrzebniem, pensya ta mogłaby być podwyższona, uwrotnik mianowany być kustozem, zajmował się pracami bibliotecznymi, nigdy jednak nie wa mu stuzić praco za kupowania i mianowania ksiąg, ani też nie może go obciążać bibliotekarsa honor, spandancya, ani na niego zwalać ciężaru wyławnictwa lub potawnych z mian rachunkowa. Kustoz mógłby być tylko obowiązanym przygo. Stawac' do Druck spramodanie o stanie i warłosi biblioteki. — Przez mu bibliotecznych kustose miały obowiązek czuwac' nad całością biblioteki; jej porządkim i tadem w używaniu ksiąg, tak wrylebi jak i po za nią. Kustose mianuje na propozycy Bibliotekarsa utasiciu, a którego też satascentose warunki przyjęcia; tylko utasiciu biblioteki. —

- 9) Bibliotekarz utrzymuje pamiętnik, w który wpisuje konspendencje zakupione, mogą mieć wpływ na jaką sprawę czyli też się czyli namet ukwizona; utrzymuje porządk księgi zakupionych a drugą dasowanych biblioteki skapismów lub księgi, do których ustawnych licza się i nabychi do biblioteki przez utasiniela oddane; z tą różnicą, że ubok mich ma być i cena za jaka je utasiniel nabyt wyrażona, jeżeli taki bierz utasiniela ejoremie. —
- 10) Proca pokojów na bibliotekę przemawionych, przemawiy utasiniel jeden pokoj ogrzewany do pracy porce zimomij; stuge mytaemie do utygu w biblioteki i utrzymawia w niej czystosci przemawionego i potrzebne do katalogów materyoty w papierze czystem lub drukach, lub lei kwaty wyrażona na ich zakupynomie. —

W punkcie 8 proponuwałem proca bibliotekarna drugiego urzędniaka to jest pisarza z roczną ptnca 400 złn sllk. nie przesadzając proca to emi xmiawij by ptawy ani kłisowego w tym względui porozumienia.
 Z wksadru wysytskich punktblow jednak zdaje mi się jasniem sta. nawiśksu bibliotekarzu, jak jęj pajimye, zwracajsc uwage Pana Hrabiego na to głoownie, że w mojem przekonaniu tylko stak jako okreblone zasady przyjęte i wykonane mogą naboru i biblioteki przy szlusc' stata a jeżeli się mi myśl i ^{ponymyśluj} ~~rozważaj~~. Ofszalniński dusyji nereznie myjlat o swoim Zaktadzie, a jednak nie daś' nereznie i mi daś' jasno utwyjst statuta, a nie a diktowana saktada, że go za rjura nie wprowadzist sam w czynnosć. W statutach smaiich wysystemizowat takie pomysly, kłbka tekarcia kłbrego stwasami nazwać Dyrektorem, dajac mu zarząd nad wysytskimi zbiorami nie tylko nad biblioteka. W każdym ustanowiu mi xatwyjciel pomysly systemizujcie, to i w tem jest oznaka pewnej brwaty zasady. Niesiatu i pan Hrabia o tem pomyslec', i mam to

przechowanie ze postanowić ptasz bibliotekarza Trója jest rzeczą,
a tego który to miejsce ma przyjąć, osmiądzi się, czy na nią
przystaje lub nie. —

W krajach innych, gdzie jest wielka liczba bibliotek publicznych
i prywatnych, a do tego zamkniętych, potrzebujących większej liczby
i normalnych stopni urzędników, bibliotekarzy z niższych stopni
przebudować na wyższe kształca się do metodologii w bibliotekach
dla bibliotek i cały prawnie niek zdalony do pracy mogą jednej
bibliotece poświęcić. Wyjątkowe straszy, w których my Pałacy
we masywskich krajach dawna Pałacy skądajanych majdrujemy
się, spramują, że na bibliotekarza najgorszej brala się kształtaci
po ca biblioteka, przerwac' exerto zamad norpoczety i'ustepowac'
do biblioteki w wieku male mi metodym, a tym sposobem docięci
się, że najgorszej kształtaci eras sigcia moina poświęcić ustugam
bibliotekarym nicel' imum zamadaw, lata padesie w których
energia myslowa i'ity sryorne nastaja srytku nadahada, a ora
bospieromni przyntwsi' braba pomysli', jekli się ma byc' ertowic'
kicim myslaym. Nie dnoć wiec, że i' ja w tem myslę, że poświęci
mi mogą saki obiczywac' byc' dluzej' nad 15 lat promadzinie ury,
kianym, propunujz wiec na wypadek 5 lat skoncowych czynnosci
majej' $\frac{1}{5}$ po 10 latach $\frac{2}{5}$ po 15 latach $\frac{3}{5}$ pensyi rocznej
przez 20 skapitalizowannej, jako emerytury wyerat' tomo myslu.
cie' mi się majara. — byc' komim bar'ro wiec, że jui' po 10 a moie
nawed po 5 latach mi bede się erat' dwoje' d'ulnym do myslu.
nia jomimnego obawiartern przyjztych. — Wamnet ten na
przypadek duzejin naszych uktawin powotisz Pan Strahia w uktaw
ntowic' najajac' mu spome, jako jakti' prawnik posiadajary zca jomie
Pana Strahiego równie jak maje, za słownos' urna. —

